

Kuidas ma kasutan mulda ja komposti

RAIVO TASSO

Idealne külvi- ja kasvu-substraat ei kuiva läbi, on sobiva happesusega ning puhas umbrohuseemnetest, haigustekitajatest ja kahjuritest.

Enne kui hakkate külvama või noortaimi istutama, tehke kindlaks, millised on kasutatava mulla omadused. Liiga savine muld on raske ja õhuvaeane, seda saab muuta õhulisemaks liiva ning turbaga. Liivasele pinnasele lisage savikamat mulda ja komposti, et see muutuks viljakamaks ning säilitaks paremini niiskust.

Turbamuld on enamiku taimede jaoks liiga happeline (pH alla 5,5) ja kuivab kiirelt läbi. Kodustes tingimustes saab mulda neutraliseerida lubja, aianduskriidi või purustatud muna-koortega. Niiskust aitab säilitada savikas kompost, purustatud õled ning mitesugused aiaärides müügil olevad geelid (Terra Cotten, Water Geel jt).

Koduaias komposti kasutamisel võib olla selline probleem, et see on liiga happeline, sisaldab elus umbrohuseemneid ja haigustekitajaid. Lähedalt ju komposti hulka tihti ka haigustega taimejätmed ning seemnetega umbrohi. Kui umbrohi tõstab pead enne külvatud kultuuri tarkamist, võib see soovitud tõusmed lämmatada, kui te õigel ajal rohima ei jõua.

Aiaärides on müügil palju erinevaid külvimuldi ja kasvuturbaid. Neid valides uurige, milline on segu pH ja kui palju väetisi-toitaineid see sisaldab. Olu-

Alpi tulinelgi noortaimed kookoskompostis.

line on teada, kas tegu turba või mullaga, sest neil on erinev niiskuserežiim.

Kookoskiu-kompost ehk koiiri

Igal kevadel kasvatan ma ette väga palju püsililli jm taimi. Sellepärast olin juba ammu unistanud ideaalsest kasvusubstraadist, mis ei kuivaks läbi, oleks sobiva happesusega ning puhas umbrohuseemnetest, haigustekitajatest, kahjuritest.

Aasta tagasi tekkis mul võimalus proovida meil veel vähe tuntud, aga mujal maailmas aina populaarsemat kookoskiu-komposti e koiiri. Esimeste kogemuste põhjal julgen seda kiita.

Koiiri tooraine on jäätmed, mis saadakse kookosõli pressimisel kookospähkli koortest. Kookoskiul lastakse vähemalt pool aastat komposteeruda. Koiiri toodetakse Sri Lankal, Indias, Malaisias, Filipiinidel jm.

Kookoskiu-komposti üks kõige väärtuslikumaid omadusi on õhulisus, mis juurtele väga meeldib. See soodustab taime kasvu.

Koiiri niiskusmahutavus on teiste samalaadsete substraatidega võrreldes oluliselt suurem. Olen tähele pannud, et kui turbasubstraate tuleb kasta iga päev, siis koiiri vaid üks kord nädalas.

Seniste kogemuste põhjal võin kindlalt öelda, et uudne kompost on täiesti

haigus- ja kahjuritevaba. Selle nõrgalt happeline reaktsioon (pH 5,6–6,8 ehk peaaegu neutraalne) sobib väga hästi enamikule taimedele.

Kookoskompostil on veel üks tänapäeval hinnatav omadus – selle algne tooraine kookospähklid on loodusand, mis valmivad igal aastal. Aianuduses laialt pruugitava turba varud aga jäävad maailmas aasta-aastalt aina väiksemaks.

Koiiri turustatakse eri mõõtu plokides, suurtes pallpakendites ja kasvukottides. Sellest tehakse kookoskiu-tablette ja kasvupotte.

Mina olen kasutanud suure kingakarbi suurusis pressitud klotse (30 x 30 x 15 cm; kaal 5 kg), mida on hea hoida. Pakin nad kodus kilekottidesse, sest märjaks saades hakkab materjal kohe paisuma.

Muretsemiseks endale 90-liitrise plastnõu. Panen sinna ühe kookosklotsi ja lisan kolm ämbrit vett. Vähem kui tunni aja pärast on anum 70–80 liitrit kohevat komposti, kuhu segan sisse just seda väetist, mida vajab kultuur, millega hetkel tegelen. Ja siis läheb istutamiseks-külvamiseks. Kuivalembeste liikide (kiviktaimla- ja kõrbetaimed) jaoks lisan koiirile liiva.

Kookoskompost on väga sobilik ka noortaimede edasikasvatamiseks. Olen juba paar aastat paljud taimed

Taimed kosuvad kookoskompostis jõudsalt. Pildil hübriidkannikesed märtsi keskel.